

Procesul-verbal al celei de-a 17-a reuniuni

17-18 iunie 2013

Bruxelles

Cea de-a 17-a reuniune a **Comisiei parlamentare de cooperare UE-Moldova** (CPC UE-Moldova) a avut loc la Bruxelles, la 17-18 iunie 2013, fiind prezidat în comun de dna Monica MACOVEI, deputat în Parlamentul European, și dl Ion H DÂRCA, deputat în Parlamentul Moldovei.

La reuniune au participat următorii membri ai CPC UE-Moldova:

- Delegația PE: Dna Monica MACOVEI, președinte, dna Tatjana ŽDANOKA, prim-vicepreședinte, dl Arkadiusz BRATKOWSKI, dl Ryszard CZARNECKI, dna Vasilica DANCILĂ, dna Zita GURMAI, dl Paweł KOWAL, dl Theodor STOLOJAN și dl Tadeusz ZWIEFKA.
- Delegația parlamentară a Republicii Moldova: Dl Ion H DÂRCA, președinte, dl Ghenadie CIOBANU, vicepreședinte, dna Inna UPAC, vicepreședinte, dl Gheorghe BRAVOVSCHI, dl Alexandr PETCOV, dl Nae-Simion PLEȘCA, dl Boris VIERU.

Au participat la reuniune și dl Graham WATSON, deputat în PE, raportor pentru relațiile dintre UE și Moldova, din partea Comisiei pentru afaceri externe a Parlamentului European, și dl Iuliu WINKLER, deputat în PE, raportor pentru relațiile dintre UE și Moldova, din partea Comisiei pentru comerț a Parlamentului European.

Dna MACOVEI a deschis reuniunea la 17 iunie 2013, ora 16.25, și a salutat participanții. Ea l-a prezentat pe noul copreședinte al CPC UE-Moldova și președinte al Delegației moldovene, dl Ion HĂDÂRCA. I-a mulțumit Excelenței Sale, dl Eugen CARAS, ambasador al Republicii Moldova la UE, pentru prezența sa în numele Guvernului Republicii Moldova.

1. Adoptarea proiectului de ordine de zi

Dna MACOVEI a anunțat că ultima versiune modificată a proiectului de ordine de zi a fost inclusă în dosarele puse la dispoziția participanților. Ordinea de zi va asigura mai mult timp pentru discuții privind declarația finală și recomandările, la 18 iunie. Din

acest motiv, literele (c) și (d) de la punctul 4 au fost mutate spre a fi discutate în după-amiaza respectiv, iar reuniunea din ziua următoare va începe cu chestiunea transnistreană. Ea i-a rugat atât pe dl BRA OVȘCHI, în calitate de vorbitor privind reformele administrației publice, cât și pe dl PLEȘCA, în calitate de vorbitor privind politicile de protecție socială, să fie pregătiți să ia cuvântul.

Dna UPAC a întrebat care sunt modalitățile de discuție și cât timp este alocat fiecărui membru pentru a lua cuvântul.

Dna MACOVEI a anunțat că fiecare membru al comisiei ar fi putut fi înscris ca vorbitor înainte de reuniune și la cererea secretariatului. A declarat că se așteaptă ca un anumit interval de timp să fie rezervat întrebărilor și discuțiilor.

Proiectul de ordine de zi a fost adoptat fără nicio obiecție.

2. Adoptarea procesului-verbal al celei de-a 16-a reuniuni a CPC UE-Moldova din 29 octombrie 2012 din Chișinău

Dna MACOVEI a supus adoptării procesul-verbal al celei de-a 16-a reuniuni.

Procesul-verbal al celei de-a 16-a reuniuni a CPC UE-Moldova desfășurat la Chișinău, la 29 octombrie 2012.

3. Situația actuală a cooperării și monitorizarea progresului relațiilor dintre UE și Republica Moldova

Dna MACOVEI a salutat aprobarea de către Parlamentul Republicii Moldova a noului guvern care îl are ca prim-ministru pe dl Iurie Leancă și a declarat că speră ca noul guvern să contribuie la accelerarea procesului de integrare europeană a Moldovei. Ea și-a exprimat mulțumirea că partidele politice au putut să acționeze în interesul statului, în pofida diferendelor interne, și au pus capăt crizei politice.

Ea a observat că actuala reuniune CPC UE-Moldova are loc într-un moment crucial, întrucât Comisia Europeană și Guvernul Moldovei au încheiat cu succes negocierile pentru o zonă de liber schimb complexă și cuprinzătoare, iar negocierile generale privind acordul de asociere sunt aproape de final. Ea a solicitat Comisiei Europene și Guvernului Moldovei să își reînnoiască angajamentele în perspectiva viitorului summit al Parteneriatului Estic din noiembrie 2013, din Vilnius, și a reuniunii Consiliului de cooperare UE-Moldova, din septembrie următoare, din Luxemburg. Ea a subliniat rolul CPC în ceea ce privește consolidarea relațiilor UE-Moldova și sarcina de a formula recomandări pentru îmbunătățirea relațiilor dintre instituțiile UE-Moldova, actorii politici și economici și societate. A declarat că speră că recomandările care urmează să fie adoptate în ziua următoare vor reprezenta un stimul pentru continuarea cooperării și vor sprijini poziția proeuropeană a guvernului în beneficiul cetățenilor.

DI HADÂRCĂ a declarat că este onorat să își facă debutul în calitate de copreședinte al CPC UE-Moldova și a observat, cu satisfacție, că în ultimii ani CPC a devenit un spațiu

de schimb de opinii. El i-a exprimat recunoștința pentru noua experiență din domeniul integrării în UE și pentru sprijinul acordat de PE pentru ca Moldova să se alinieze la standarde europene. Agenda internă pentru modernizarea Republicii Moldova include o serie de priorități care au ca obiectiv final aderarea la UE: reforma sistemului judiciar, afacerile interne, consolidarea instituțiilor democratice, libertatea de exprimare și dezvoltarea economiei de piață. Dl HADÂRCĂ a anunțat că Moldova se află în ultima etapă a negocierii acordului de asociere, care include prevederi referitoare la o zonă de liber schimb complexă și cuprinzătoare. Acordul ar trebui avizat până la summitul de la Vilnius. El a declarat că s-au înregistrat progrese semnificative în domeniul liberalizării vizelor, fapt confirmat de misiunea de evaluare a UE, găzduită de Moldova în februarie 2013. Temele principale ale dialogului privind vizele UE-Moldova sunt următoarele: azilul, gestionarea frontierelor, migrația, cooperarea judiciară, prevenirea traficului de ființe, drepturile fundamentale și relațiile externe.

Dl HADÂRCĂ a anunțat, de asemenea, că următorul raport privind progresul Moldovei în ceea ce privește punerea în aplicare a planului de acțiune pentru liberalizarea vizelor UE-Moldova va fi publicat de Comisia Europeană în iunie anul curent. Guvernul Moldovei a actualizat programul național de acțiune pentru liberalizarea vizelor și a adoptat noi măsuri, în conformitate cu condițiile prevăzute pentru a doua etapă a planului de acțiune pentru liberalizarea vizelor. Experții ai UE au analizat nivelul de pregătire al Republicii Moldova și au observat progrese în mai multe domenii. Dl HADÂRCĂ a afirmat că obiectivul Moldovei este să se asigure un nivel suficient de punere în aplicare a planului de acțiune pentru liberalizarea vizelor pentru a permite Comisiei Europene să ia act, la summitul de la Vilnius, de încheierea celei de-a doua etape a planului de acțiune pentru liberalizarea vizelor și să recomande statelor membre ale UE să opteze pentru un regim de circulație fără vize cu Moldova. El dorește ca Parlamentul European să accelereze toate procedurile juridice și translaționale necesare pentru a iniția și a semna acordul de asociere. Summitul de la Vilnius oferă o oportunitate Republicii Moldova de a elabora în prealabil agenda europeană, având în vedere articolul 49 din Tratatul privind Uniunea Europeană care prevede că orice stat european poate solicita să devină membru al UE. Moldova va aborda reforme privind economia, finanțele publice, viața politică, libertatea mass-mediei, administrațiile publice, combaterea corupției, sistemul judiciar, în conformitate cu aspirația sa de a deveni membru al UE, într-un viitor predictibil.

Excelența Sa, dl CARAS a formulat observații privind evoluțiile politice interne din Moldova, reamintind că la 30 mai 2013, Parlamentul Moldovei a aprobat programul unui nou guvern proeuropean și a ales un nou purtător de cuvânt. El i-a exprimat încrederea în alegerea ireversibilă a Moldovei pentru un parcurs european, după cum a confirmat prim-ministrul Iurie Leancă, care a efectuat prima vizită în străinătate la Bruxelles, unde s-a întâlnit cu președintele Barroso, comisarul Füle și Oettinger și cu dna MACOVEI. Purtătorul de cuvânt al Parlamentului Moldovei efectua, de asemenea, prima sa vizită în străinătate la Bruxelles, întâlnindu-se cu președintele PE, Schulz, și cu comisarul Füle.

Excelența Sa, dl CARAS a salutat rezultatele pozitive ale negocierilor privind acordul de asociere UE-Moldova. Avizarea textului acordului de asociere înainte de summitul

de la Vilnius ar trebui să dea o nouă calitate dialogului UE-Moldova. Excelența Sa, dl CARAS sper să poată fi avizat componenta din acord referitoare la o zonă de liber schimb complex și cuprinzător, după implementarea tuturor prevederilor procedurale și tehnice. El dorește ca semnarea acordului de asociere, împreună cu acordul de liber schimb complex și cuprinzător, să aibă loc până în octombrie 2014, cu actuala componență a Comisiei Europene. Excelența Sa dl CARAS a declarat că dialogul privind vizele dintre UE și Moldova este cel mai avansat dintre țările Parteneriatului Estic. El a declarat că obiectivul Moldovei este să realizeze a doua etapă a planului de acțiune pentru liberalizarea vizelor până la summitul de la Vilnius, iar aceasta ar trebui să se întâmple cu actuala componență a Parlamentului European.

Excelența Sa, dl CARAS a mulțumit pentru sprijinul politic și financiar continuu din partea UE și pentru atitudinea UE de sprijinire a soluționării conflictului transnistrean în formatul „5+2”.

(a) Negocierile dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova în vederea încheierii unui acord de asociere

Dl WIEGAND, director al Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE), a mulțumit pentru oportunitatea de a informa cu privire la situația actuală a negocierilor privind acordul de asociere și momentul ales în această privință: procesul de negociere fusese finalizat cu o săptămână înainte. El a anunțat că, deși unele elemente tehnice încă trebuie detaliate, textul de 1 200 de pagini al acordului ambițios a fost deja stabilit. Lucrările privind textul final au progresat rapid, întrucât au fost lansate în Chișinău în ianuarie 2010. Negocierile pentru o zonă de liber schimb complex și cuprinzător s-au adăugat celor privind acordul de asociere, doi ani mai târziu, în martie 2012, și au fost finalizate în etapa lor strategică. Dl WIEGAND a explicat că acordul de asociere, incluzând o zonă de liber schimb complex și cuprinzător, are ca scop promovarea asocierii politice a Moldovei și integrarea sa economică cu UE pe baza valorilor comune. El a formulat observații privind discursul copreședintelui moldovean, insistând asupra necesității de a combate corupția, de a îmbunătăți sistemul judiciar moldovenesc și aplicarea legii. El a adăugat că impactul acordului de asociere și al acordului privind o zonă de liber schimb complex și cuprinzător pentru modernizarea și diversificarea economiei și a societății moldovenești va fi efectiv numai dacă cetățenii și întreprinderile au încredere în funcționarea instituțiilor și în agențiile de aplicare a legii. Prioritatea actuală a Moldovei va fi să efectueze reforme în aceste domenii. Negocierile au avut loc în cadrul a 15 runde de negocieri între Chișinău și Bruxelles, ultima a avut loc la 29 mai 2013. Au existat, de asemenea, apte runde de negocieri pentru acordul privind o zonă de liber schimb complex și cuprinzător. Dl WIEGAND a considerat că au avut loc negocieri foarte productive într-o atmosferă foarte bună într-un timp mult mai scurt decât cei cinci ani de negocieri cu Ucraina pentru un acord similar. El a fost foarte mulțumit de cooperarea cu omologul său și negociatorul-șef, dna Natalia GHERMAN, care a devenit ministrul afacerilor externe al Moldovei în mai 2013, și a apreciat faptul că ea a servit prin expertiza sa personală, prin competența sa, prin autoritatea sa și prin sarcinile sale eficiente de coordonare în diferite ministere. Dl WIEGAND a anunțat că un raport intermediar comun va fi prezentat Consiliului de cooperare UE-Moldova la 26 iunie 2013 în Luxemburg. Finalizarea negocierilor privind

acordul de asociere ar putea fi considerat obiectivul-cheie pe termen scurt pentru relațiile dintre UE și Moldova. Dl WIEGAND și-a exprimat speranța ca acordul de asociere să fie avizat până la Summitul de la Vilnius. Aceasta ar fi confirmarea angajamentului pe termen lung al UE față de Moldova și a dedicării Moldovei față de parcursul său european. Orice parcurs diferit nu ar aduce avantajele adecvate pe care le oferă numeroasele oportunități puse la dispoziție de acord, inclusiv zona de liber schimb complex și cuprinzător procesul de liberalizare a vizelor, care ar putea schimba viața cetățenilor moldoveni, inclusiv a celor care trăiesc în regiunea Transnistria. Dl WIEGAND a indicat faptul că textul acordului de asociere este alcătuit din diverse părți, în special vizând aspecte legate de securitate și dialogul politic privind atât reformele politice, cât și cooperarea în materie de politică externă de securitate, libertatea justiției și securitatea, cu o parte importantă privind drepturile omului și sesizarea Curții Penale Internaționale, precum și o cooperare complexă și cuprinzătoare în sectorul economic cu 25 de sectoare de cooperare diferite identificate. Dl WIEGAND a adăugat că, în Moldova, vor trebui puse în aplicare numeroase acte cu putere de lege ale UE, în cadrul acordului de liber schimb complex și cuprinzător. UE se așteaptă ca Moldova să adopte norme și standarde europene atât în domeniul juridic, cât și în ceea ce privește aplicarea legii, care vor fi esențiale pentru parcursul integrării sale europene. De asemenea, el a anunțat că textul acordului de asociere conține un capitol privind cooperarea directă între persoane în domeniul cercetării, învățământului și culturii. El a considerat că sprijinul financiar considerabil acordat de UE, care în 2012 a ajuns la 100 de milioane de euro, a fost o dovadă puternică a angajamentului UE față de Moldova. El a încheiat exprimându-și dorința de a face un succes din integrarea politică și economică în cadrul acordului de asociere și al acordului de liber schimb complex și cuprinzător.

(b) Negocieri privind zona de liber schimb complex și cuprinzător

Dl DEVIGNE, șef de unitate, Comisia Europeană, Direcția Generală Comerț, a anunțat că au fost finalizate cu succes, cu o săptămână înainte de într-un interval scurt record de 15 luni și apte runde, negocierile privind zona de liber schimb complex și cuprinzător. În plus față de existența a numeroase bariere precum tarifele, au existat și multe regulamente noi. La fel ca alte țări ale Parteneriatului Estic, Moldova a beneficiat până în prezent de a-numite preferințe comerciale autonome, adică regim preferențial unilateral acordat de UE. Cu toate acestea, până în prezent, Moldova nu a putut să beneficieze de acest regim pentru anumite sectoare, de exemplu pentru alimentele de origine animală, produsele lactate sau carne, din cauza unor restricții și măsuri sanitare și fitosanitare. Această situație se va schimba odată cu intrarea în vigoare a acordului de liber schimb complex și cuprinzător, deoarece acordul implică alinierea legislației Moldovei la cea europeană, de exemplu în domeniul politicii în domeniul concurenței. Această schimbare va fi, de asemenea, necesară pentru îmbunătățirea întreprinderilor moldovene și europene, precum și a vieții consumatorilor. După finalizarea acordului, următoarele etape vor fi revizia juridică, poate, avizarea acordului de asociere înainte de summitul de la Vilnius. Va fi necesar caracterul progresiv al intrării în vigoare a măsurilor din acordul de liber schimb complex și cuprinzător. UE a acceptat o serie de perioade de tranziție și de perioade progresive lungi și va fi acordată o asistență tehnică considerabilă: 40 de milioane de euro pentru componenta privind zona de liber schimb

complex și cuprinzător, din bugetul general de 273 de milioane de euro care urmează să fie alocat în cadrul acordului de asociere.

Dl DEVIGNE s-a declarat mulțumit de decizia autorităților moldovenești de a invita autoritățile transnistrene să ia parte la negocieri. Astfel, autoritățile transnistrene vor putea să analizeze avantajele acordului de liber schimb complex și cuprinzător și să decidă dacă doresc sau nu să se aplice în regiunea Transnistria. Regimul preferințelor comerciale autonome va fi prelungit pentru această regiune până în 2015. Dl DEVIGNE a informat că, în conformitate cu un studiu publicat recent de o revistă economică germană, va exista o diferență de +8,8 % din PIB pentru regiunea Transnistria, dacă aceasta decide să aplice sau nu acordul de liber schimb complex și cuprinzător. Un alt studiu realizat de experți independenți, solicitat de Comisia Europeană, a informat că punerea în aplicare a acordului de liber schimb complex și cuprinzător va avea ca rezultat un plus de 12,5 % din PIB în beneficiul economiei moldovenești.

Dl CIOBANU i-a exprimat recunoștința față de dl DEVIGNE și de echipa sa pentru sprijinul acordat în procesul de negociere a acordului de liber schimb complex și cuprinzător. El a salutat aprecierea sa privind progresele înregistrate de Republica Moldova în acest domeniu. Negocierile privind acordul de liber schimb complex și cuprinzător au reprezentat un proces de schimbare pentru Moldova. Guvernul Moldovei a înțeles că acest instrument ar putea ajuta agenții economici când se confruntă cu concurența. Dl CIOBANU a subliniat că este important să se găsească un echilibru corect între liberalizarea comerțului și acordarea de sprijin în felul menționat de dl DEVIGNE. Se discută încă o serie de subiecte, de exemplu, barierele comerciale din domeniul agriculturii, accesul pe piață al serviciilor complete etc. Din acest punct de vedere, perioada de tranziție negociată cu UE este foarte importantă pentru a facilita adaptarea procedurilor locale la noi cerințe. Pentru crearea unor condiții atractive pentru investitori, ministrul economiei din Republica Moldova a elaborat o foaie de parcurs, care va fi supus unei dezbateri publice în săptămânile următoare. Dl CIOBANU i-a exprimat speranța că semnarea acordului va îmbunătăți capacitățile de export ale Moldovei și va capacita Moldova să aplice cerințele sanitare și fitosanitare care sunt folosite în UE. De asemenea, el speră că acordul de asociere va putea fi semnat în toamna anului curent și pus în aplicare cât mai curând posibil.

Dna MACOVEI a anunțat că va fi afectat timp pentru întrebări după ce toți vorbitorii de la punctul 3 de pe ordinea de zi își termină intervențiile.

(c) Stadiul progreselor înregistrate de dialogul privind vizele dintre UE și Republica Moldova și al punerii în aplicare a planului de acțiune pentru liberalizarea vizelor

Dl ROZENBURG, șef adjunct de unitate, Comisia Europeană, Direcția Generală Afaceri Interne, i-a început prezentarea afirmând că dialogul privind vizele dintre UE și Moldova a început în urmă cu trei ani și două zile. Planul de acțiune pentru liberalizarea vizelor a fost emis în ianuarie 2011, incluzând numeroase cerințe privind securitatea, gestionarea frontierelor, azilul, aspectele legate de migrație, securitatea publică, relațiile externe și drepturile fundamentale. Pentru toate aceste subiecte, a fost

pus în aplicare o legislație de către Guvernul Moldovei, cu sprijinul parlamentului, într-un interval scurt de timp. De asemenea, au fost instituite instituții care trebuie să pun în aplicare această legislație. Din acest motiv, cea de-a doua etapă a punerii în aplicare a planului de acțiune a început în noiembrie 2012 și se așteaptă efectele legislației. Dl ROZENBURG a observat multe schimbări în respectivul domeniu de activitate, datorită hotărârii autorităților din Moldova, a angajamentului lor și a capacității de a avea rezultate în societatea moldovenească. Dl ROZENBURG a afirmat că rezultatele celei de-a doua etape a punerii în aplicare a planului de acțiune încep să fie vizibile. De asemenea, aceeași opinie a reieșit din concluziile vizitei experților din Moldova din martie 2013, acoperind toate elementele menționate la început, cu o foarte bună cooperare din partea autorităților din Moldova. Organismele de specialitate au oferit un fundament pentru rapoartele intermediare pe care Comisia Europeană le-a elaborat în asociere cu SEAE. Intenția este de a finaliza raportul intermediar până la data reuniunii Consiliului de cooperare UE-Moldova, din 25 iunie 2013. Dl ROZENBURG a anunțat că raportul va fi în foarte mare măsură pozitiv, dar va include în continuare aspecte care trebuie abordate de Moldova. De exemplu, pe parcursul celei mai recente crize politice, au fost dezvoltate unele îngrijorări legate de lipsa de independență a Curții Constituționale și a Centrului Național Anticorupție. În opinia sa, este important să se determine dacă vor fi sustenabile sau nu noile măsuri legislative care sunt prevăzute pentru a aborda problema interferențelor politice în sistemul judiciar. În raport se va aborda și acest aspect. Dl ROZENBURG a oferit exemplul pozitiv al numirii recente de către Parlamentul Moldovei a celor trei membri care lipseau ai Consiliului pentru egalitate. Completarea consiliului a reprezentat un element-cheie al Legii cu privire la asigurarea egalității și un reper abordat în contextul dialogului privind drepturile omului dintre UE și Moldova. Dl ROZENBURG a recunoscut ambiția Moldovei de a obține un regim de călătorii fără viză cu UE, până în noiembrie 2014, și și-a arătat încrederea că va fi menținut angajamentul față de reforme și față de buna guvernare. Cu toate acestea, este dificil să se facă predicții, întrucât rapoartele intermediare trebuie discutate de către Consiliul UE și Parlamentul European. În calitate de funcționar al Comisiei Europene, el speră că, dacă toate activitățile sunt realizate pe teren, cel de-al cincilea raport intermediar va fi disponibil înainte de summitul de la Vilnius. Dacă la summitul de la Vilnius există fundamentul pentru a se concluziona că toate măsurile au fost puse în practică pentru a finaliza planul de acțiune, Comisia Europeană ar putea adresa o propunere Consiliului UE și Parlamentului European pentru a ridica efectiv obligațiile privind vizele cetățenilor moldoveni care doresc să călătorească în UE. Dl ROZENBURG a subliniat rolul Parlamentului European și al Parlamentului Moldovei în ceea ce privește deciziile finale privind un regim de călătorii fără viză.

Dl VIERU a subliniat importanța procesului de liberalizare a vizelor pentru viața cetățenilor moldoveni. El și-a exprimat mulțumirea față de discuția în foarte mare măsură pozitivă și de profesionalismul de care s-a dat dovadă pe parcursul misiunii experților, efectuată în martie și februarie 2013. Punerea la dispoziție a unui raport intermediar în septembrie sau octombrie 2013, chiar înainte de summitul de la Vilnius, va reprezenta cel mai bun scenariu pentru Moldova. Anunțul care va fi făcut pe parcursul summitului de la Vilnius de ridicare a obligațiilor cetățenilor moldoveni privind vizele va avea un impact pozitiv asupra evoluțiilor interne din Republica

Moldova, în modul în care cetățenii moldoveni percep UE și sprijinul său. Dl VIERU a împărtășit îngrijorările dlui ROZENBURG privind schimbările care afectează Curtea Constituțională și Centrul Național Anticorupție. El a confirmat că opinia publică din Moldova este, de asemenea, atașată de independența efectivă a acestor instituții. A început o dezbateră privind transferul Centrului Național Anticorupție din responsabilitatea parlamentului în responsabilitatea guvernului. Dl VIERU a invitat Parlamentul European, majoritatea din Parlamentul Moldovei și membrii reuniunii CPC să reflecteze dacă Centrul Național Anticorupție ar trebui transferat înapoi sub controlul parlamentar. Dl VIERU a concluzionat că, în pofida crizei politice care a fost depășită, cursul european al Moldovei este o poveste de succes, care ar trebui să se materializeze în decizii care urmează să fie adoptate la Summitul de la Vilnius.

Dl PETCOV a dorit să afle dacă activitatea prezentă a CPC este conformă cu Regulamentul său de procedură, întrebând dacă sunt prezenți la reuniune alți deputați în PE, în afară de copreședintele .

Dna UPAC a fost de acord cu dl WIEGAND asupra faptului că integrarea europeană este un proces de modernizare a Moldovei și ar trebui să vizeze obținerea statului de drept, a libertății de exprimare, a independenței sistemului judiciar și a administrației publice. Ea a declarat că procesul de integrare europeană și posibilitatea de semnare a acordului de asociere a devenit un subiect de speculație politică. Ea a observat că societatea din Moldova nu cunoaște conținutul negocierilor privind acordul de asociere, care sunt conduse de elita politică din Moldova. Ea reclamă o neînțelegere în rândul populației din Moldova cu privire la acord și la simularea procesului de integrare europeană. Recent, aceasta a avut ca rezultat o analiză socială puțin optimistă, potrivit căreia credibilitatea procesului de integrare europeană și a semnării acordului de asociere era de numai aproximativ 47 %, în timp ce în 2008 era de aproximativ 70 %. Peste 80 % dintre cetățenii moldoveni consideră că Moldova se îndreaptă în direcția greșită. Dna UPAC i-a solicitat explicații dlui DEVIGNE privind negocierile pentru accesul bunurilor moldovenești pe piața UE, care ar fi trebuit să înceapă odată cu preferințele comerciale autonome existente în septembrie 2012, dar a început efectiv de la a-numitul nivel zero: regimul națiunii celei mai favorizate rezervat de UE altor țări. Dna UPAC i-a solicitat dlui DEVIGNE să prezinte motivele pentru schimbarea abordării Comisiei Europene. De asemenea, ea a observat că au fost propuse tarife comerciale atât de Moldova, cât și de UE, dar din nou, conținutul lor nu este cunoscut cetățenilor moldoveni. Ea regretă că producătorii agricoli din Moldova nu au cunoștință de viitorul lor, întrucât o parte dintre ei probabil vor dispărea din cauza concurenței europene, în special din sectorul producției de lapte. Ea a afirmat că la fel se va întâmpla și cu industria textilă din Moldova, în special cu producția națională de covoare, ca o consecință a liberalizării sferei industriale. Dna UPAC a criticat lipsa de informare cu privire la conținutul negocierilor pentru acordul de liber schimb complex și cuprinzător și consideră că dezbaterile ar trebui desfășurate în mod deschis, cu participarea unor experți moldoveni pe teme specifice. De asemenea, din acest motiv, ea a solicitat Ministerului Economiei un raport detaliat privind conținutul negocierilor. Ea speră că dl DEVIGNE va fi de acord cu ea în ceea ce privește necesitatea unor negocieri mai deschise atât în structurile europene, cât și în societatea din Moldova.

Dna MACOVEI a răspuns la întrebarea dlui PETCOV, afirmând că pentru adoptarea de recomandări este necesar cvorumul. În temeiul Regulamentului de procedură, ea a confirmat că a fost întrunit cvorumul prin participarea dlui WINKLER de la începutul reuniunii și a dnei ZWIEFKA.

Dl WIEGAND s-a declarat mulțumit de observația dnei ȘUPAC privind nivelul înalt de credibilitate de 70 % în 2008 referitor la parcursul integrării europene a Moldovei. El a reamintit că, de la începerea procesului cu predecesorii Voronin și prim-ministrul Greceanăi Moldovei, au fost discutate numeroase aspecte și au fost promulgate multe legi privind parcursul european al Moldovei. Dl WIEGAND speră că asocierea politică și integrarea economică vor include și toți cetățenii moldoveni, dar a observat că modernizarea și diversificarea Moldovei sunt chestiuni de dezbateră politică națională. Dl WIEGAND s-a declarat mulțumit și de consensul dintre partidele politice din Ucraina, Georgia și Armenia, unde opoziția și guvernul colaborează. El și-a exprimat speranța pentru o cooperare similară între deputații din Moldova în ceea ce privește punerea în aplicare a acordurilor, ceea ce ar fi optim pentru economia Moldovei. Negocierile privind acordul de asociere ar trebui să continue dincolo de aspectele interne conflictuale. Modernizarea sistemului judiciar, precum și alte reforme ar trebui încurajate și sprijinite prin intermediul textului noului acord, incluzând referințe la standarde și un sprijin financiar semnificativ. Dl WIEGAND a anunțat că, cu o săptămână în urmă, prim-ministrul Leancă a semnat cu comisarul Füle un program de sprijin bugetar semnificativ în valoare de 50 de milioane de euro, destinați reformei judiciare, care reprezintă cel mai mare program semnat vreodată în domeniul respectiv între țările Parteneriatului Estic. Dl WIEGAND încurajează autoritățile din Moldova să se asigure că cetățenii moldoveni pot să utilizeze la maximum oportunitățile pentru a se apropia mai mult de UE.

În opinia dlui DEVIGNE, ar putea să existe o neînțelegere între deputații din Moldova și Ministerul Economiei. În ceea ce privește tarifele, dl DEVIGNE a indicat că, potrivit normelor OMC, ca principiu general, toate negocierile economice au început cu rata națiunii celei mai favorizate. UE, care a acordat unilateral preferințe comerciale Moldovei, a urmărit obținerea unui regim mai bun la terminarea negocierilor cu Moldova decât cel anterior. Regimul general este în prezent mult mai bun pentru exportatorii din Moldova către UE. Pe lângă aceasta, acordul de liber schimb complex și cuprinzător include, de asemenea, aspecte netarifare și de reglementare, precum un capitol dedicat măsurilor sanitare și fitosanitare, de exemplu privind produsele lactate. Dl DEVIGNE a explicat că, în ciuda faptului că linia tarifară pentru produsele lactate exportate din Moldova către UE era de nivelul zero, cantitatea de exporturi a fost nulă din cauza măsurilor sanitare și fitosanitare. După intrarea în vigoare a acordului de liber schimb complex și cuprinzător, Moldova poate să se bucure în continuare de taxa zero, dar va avea efectiv posibilitatea să exporte. Dl DEVIGNE recomandă Moldovei să nu adopte o atitudine defensivă și să aibă în perspectivă deschiderea economiei sale cu orice preț, ceea ce ar fi benefic pe termen lung pentru toată lumea, creșterea productivității economiei sale și deschiderea sa către comerțul extern. El recomandă, de asemenea, Moldovei să nu ia în considerare noile capacități de export dobândite datorită acordului de liber schimb complex și cuprinzător. Procesul va fi împărțit în două etape importante: perioade de tranziție care au fost negociate de autoritățile din Moldova și

asistență tehnică în valoare de aproximativ 40 de milioane de euro. În opinia sa, vor fi vizibile beneficii pentru economia Moldovei. În această privință, dl DEVIGNE a invitat membrii să citească evaluarea impactului asupra comerțului și asupra dezvoltării durabile care a fost publicat pe site-ul Direcției Generale Comerț a Comisiei Europene. De asemenea, el a confirmat că au avut loc consultări cu societatea civilă privind negocierile pentru un acord de liber schimb complex și cuprinzător. Cu toate acestea, el consideră că, în general, nu s-au desfășurat negocieri publice. Nu a fost public nici cadrul negocierilor privind uniunea vamală dintre Rusia, Belarus și Kazahstan sau soluționarea conflictului transnistrean.

Excelența Sa dl CARAS a răspuns la observațiile dnei ȘUPAC, afirmând că data semnării acordului de asociere nu se află sub controlul autorităților din Moldova și, de asemenea, ține de traducerea documentelor juridice. El a confirmat că, odată semnat acordul, clauza de aplicare provizorie ar putea fi executată, incluzând dispoziții referitoare la modernizarea țării. El a fost de acord cu dl DEVIGNE în ceea ce privește confidențialitatea necesară pentru orice negociere, ca procedură normală. Ministrul economiei din Republica Moldova și delegația Moldovei la negocierile pentru acordul de liber schimb complex și cuprinzător au ținut legătura cu asociația producătorilor și ONG-urile, ale căror doleanțe au fost dezbătute și luate în considerare.

Dl PETCOV a comentat cu privire la observația dlui WIEGAND, potrivit căreia acordul de asociere va funcționa, dacă cetățenii moldoveni pot avea încredere în sistemul judiciar și în polițiștii de frontieră. Dar potrivit sondajelor de opinie, 80 % dintre cetățeni nu au încredere în sistemul judiciar din Moldova și nici în ministrul afacerilor interne responsabil cu frontierele, care a fost implicat în dosare penale. El se întreabă dacă este posibil să existe încredere în aceste circumstanțe. Dl PETCOV îi solicită dlui DEVIGNE să explice sensul participării regiunii Transnistria la acordul de liber schimb complex și cuprinzător, timp de doi ani și jumătate. El a dorit să afle dacă aceasta va avea ca rezultat impunerea de bariere economice și, apoi, politice. Dl PETCOV a făcut referire la observația dlui ROZENBURG cu privire la rolul foarte important al Parlamentului Moldovei în procesul general, dar a anunțat că parlamentul a fost de fapt exclus din acesta. De asemenea, el a observat că unii dintre deputații moldoveni nu fac diferența între semnarea și punerea în aplicare a acordului de asociere.

Dl WIEGAND a formulat observații privind confidențialitatea acordului, afirmând că, atâta timp cât negocierile sunt în curs de desfășurare și nu sunt finalizate, parlamentarii nu sunt invitați să li se alăture. El a indicat că, în ceea ce privește prerogativele parlamentarilor, negociatorii eficient informează regulat parlamentarii cu privire la progresul negocierilor.

Dl WIEGAND a descris procesul de negociere ca fiind bazat pe un mandat și vizând furnizarea unui produs, care la final poate fi aprobat sau respins. El a confirmat problema legată de lipsa de încredere a cetățenilor moldoveni în propriile instituții, ceea ce reprezintă, de asemenea, o provocare pentru o serie de țări partenere. El a observat că noile acorduri de asociere sunt mai ambițioase decât cele anterioare oferite altor țări din vecinătatea UE care, în unele cazuri, au devenit ulterior state membre ale UE. El a reamintit sprijinul financiar substanțial oferit de UE pentru a contribui la punerea în

aplicare a cerințelor de securitate privind liberalizarea vizelor, la reforma instituțiilor și la eficientizarea lor. Acesta include atât ramura executivă, cât și ramura judiciară a guvernului. Dl WIEGAND a confirmat că are mari așteptări pentru Moldova și rolul său propriu de partener. El a informat că, în cazul în care Moldova aprobă și ratifică acordul de asociere, va fi posibil aplicarea sa provizorie.

Dl DEVIGNE a formulat observații privind transparența, deja clarificată de dl WIEGAND, și a adăugat că parlamentarii au fost informați după fiecare rundă de negocieri, dar Moldova are propriul mod de a-și informa circumscripțiile. Aceste negocieri nu au fost cu mult mai diferite de modelul de acord de asociere cu alte țări. Procedura privind chestiunea transnistreană a fost prelungită până la doi ani și jumătate deoarece UE a decis cu generozitate să persiste în continuare preferințele pentru regiunea respectivă până la sfârșitul anului 2015. După aceea dat, acordul de liber schimb complex și cuprinzător poate fi pus în aplicare în regiunea respectivă, dacă este acceptat. Dacă regiunea Transnistria nu dorește să aplice acordul de liber schimb complex și cuprinzător, regiunea nu va fi blocată sau comerțul nu va fi oprit, bineînțeles exceptând domeniile precum sectorul alimentară, în care se aplică normele sanitare și fitosanitare.

4. Monitorizarea recomandărilor formulate în cea de-a 16-a reuniune a CPC UE-Moldova, a situației politice interne și a evoluției reformelor din Republica Moldova

(a) Evoluții politice recente

Dl HÂD RCA a subliniat importanța rezultatelor pozitive care au decurs din evoluțiile politice recente din Republica Moldova, în ciuda unor predicții sceptice. El și-a exprimat mulțumirea cu privire la faptul că a fost depășită o criză îndelungată, că s-a format o nouă majoritate parlamentară și că a apărut o coaliție proeuropeană. El speră că aceasta din urmă va dura până la sfârșitul mandatului. De asemenea, el a salutat faptul că noul guvern proeuropean s-a angajat să mențină obiectivul european pe un parcurs strategic care este de interes național major. Vizita recentă a prim-ministrului Moldovei la Bruxelles și asistența financiară UE obținută în valoare de 50 de milioane de euro pentru reformarea sistemului judiciar au reprezentat primele succese ale noului guvern. Au existat unele probleme care trebuie soluționate, de exemplu, hotărârile politice recente ale Curții Constituționale care au semnalat unele scăpări în ceea ce privește statul de drept și care impun o mai mare atenție și asistență pentru acest domeniu. Reformele privind Procuratura și Centrul Național Anticorupție sunt, de asemenea, de actualitate pe ordinea de zi. Referindu-se la romanul lui Kafka, *Procesul*, el și-a afirmat voința de a face sistemul judiciar să devină realist și să aducă beneficii cetățenilor. Dl HÂD RCA a îndemnat Parlamentul European să sprijine în continuare reformele din Moldova de care vor beneficia cetățenii din spațiul european și avizarea și semnarea acordului de asociere.

(b) Reforme legislative în următoarele domenii:

- (i) funcționarea democrației, legea electorală și finanțarea partidelor politice

Dl ZWIEFKA a subliniat importanța evoluțiilor politice actuale din Moldova. Evenimentele recente au propulsat țara în procesul de integrare în UE. El a fost impresionat de viteza negocierilor pentru acordul de liber schimb complex și cuprinzător. Finalizarea lor a reprezentat o veste foarte bună pentru UE și cetățenii Moldovei. Dl ZWIEFKA este mulțumit că, recent, colegii săi din Moldova au aprobat noul guvern și programul său care pune capăt crizei politice și depun eforturi pentru stabilitatea instituțiilor de stat. Dl ZWIEFKA speră că noile autorități vor folosi oportunitatea pentru a lucra intens la viitoarele reforme din Moldova. Este impresionant volumul de muncă depus de autoritățile din Moldova pentru a pune în concordanță legislația din Moldova cu standardele europene și internaționale. Dl ZWIEFKA a menționat rezultatul proiectului legislativ privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale. Astfel cum a confirmat Comisia de la Veneția a Consiliului European, reforma a mărit transparența partidelor politice și a simplificat mecanismul de donații. Aceste schimbări ar trebui să sporească încrederea în cadrul societății civile, care este foarte important în perioadele de dinaintea de alegeri. Dl ZWIEFKA a subliniat că UE lucrează la un proces similar privind norme referitoare la partidele politice pentru a se îmbunătăți transparența și eficacitatea lor la nivelul UE. Legislația privind partidele politice și modificările codurilor electorale par să creeze multe îngrijorări pentru societatea civilă. În acest context, dl ZWIEFKA încurajează noul guvern să colaboreze îndeaproape cu cetățenii și ONG-urile și să se consulte pe larg cu ei înainte de a se angaja în reforme constituționale viitoare, în special în domeniul finanțării partidelor politice și al sistemului electoral.

Dl PLEȘCA și-a exprimat disponibilitatea responsabilă pentru a participa la cea de-a 17-a reuniune a CPC UE-Moldova. Împreună cu dl CIOBANU, el reprezintă Partidul Liberal Democrat al Moldovei. Actualul președinte al partidului este fost prim-ministru al Moldovei, dl Vlad Filat, iar un fost membru al partidului, dl Leancă, a devenit recent prim-ministru al țării. Dl PLEȘCA a anunțat cu mulțumire că partidul său face parte din Partidul Popular European, cel mai mare din Europa. El a mulțumit dlui ZWIEFKA pentru discursul său și a luat act de observațiile sale privind modul în care funcționează democrația în Moldova, au fost desfășurate alegerile și au fost finanțate partidele politice. Parlamentul Moldovei are ca obiectiv permanent îmbunătățirea, din punct de vedere calitativ, a legislației țării pentru a se evita viitoare scăpări. Dl PLEȘCA a informat că Parlamentul Moldovei urmează să elaboreze o lege privind finanțarea partidelor politice și să ajusteze actele sale cu putere de lege privind dreptul penal, legislația fiscală și codul de sancțiuni, ca urmare a consultărilor cu societatea civilă și cu toate instituțiile sale. Unele recomandări de bază care au fost elaborate pot reduce pragurile pentru donațiile private și ar putea avea ca rezultat un regulament mai clar privind taxele care trebuie plătite de către membri. În ceea ce privește responsabilitatea financiară, ar putea fi prevăzute sancțiuni adecvate. Dl PLEȘCA a menționat diferite aspecte privind îmbunătățirile normelor precum transparența donațiilor, o posibilitate de monitorizare a operațiunilor bancare și stabilirea de legături între acestea. După ce legile privind donațiile vor fi complet puse în aplicare, numărul donatorilor și valoarea maximă a donațiilor ar putea crește. Dl PLEȘCA se așteaptă ca viitoarele legi să asigure transparența și să prevină corupția, precum și să promoveze concurența și să asigure condiții de concurență echitabile. Posibilitatea de a consolida monitorizarea veniturilor

partidelor politice și excepțiile de la donațiile private au ca scop creșterea încrederii în ceea ce privește mecanismele de control financiar. Toate aceste acte juridice sunt gata să fie finalizate și să fie adoptate de Parlamentul Moldovei. Dl PLECA a salutat contribuțiile dnei ȘUPAC și ale dlui PETCOV și speră că dl ZWIEFKA a avut dreptate să creadă că, prin îmbunătățirea calității legilor, Moldova va fi mai aproape de instituțiile europene.

Dna ȘUPAC și dl PETCOV au solicitat în mod repetat posibilitatea de a lua cuvântul imediat, pentru cel puțin două minute, și de a discuta subiectele abordate în prezent. Ei au susținut că le-a fost acordată această posibilitate în cadrul reuniunilor anterioare ale CPC din Chișinău. Cu toate acestea, posibilitatea respectivă le-a fost refuzată de către copreședintă, dna MACOVEI, care a amintit că pot fi formulate observații și întrebări după ce toți vorbitorii înscriși pe ordinea de zi și-au terminat intervențiile de la punctul 4. Dna MACOVEI a indicat că această normă s-a aplicat deja în reuniunile anterioare ale CPC. Ea a citit textul articolului 9 din Regulamentul de procedură, referitor la dreptul de a interveni, și a rugat membrii să îl respecte.

După această intervenție, dna ȘUPAC și dl PETCOV au părăsit sala de reuniune la 18.15.

(ii) politici economice, comerciale, concurențiale și vamale

Dl VIERU a prezentat cele trei obiective ale Programului de dezvoltare strategică pentru anul 2012-2014, și anume, promovarea conformității voluntare pentru plata taxelor la import-export prin punerea în aplicare a unor proceduri vamale moderne care favorizează comerțul exterior și asigură securitatea lanțului de aprovizionare internațional, creșterea securității economice a statului și îmbunătățirea administrației vamale în conformitate cu criteriile moderne de organizare. În martie 2012, administrația vamală a găzduit o sesiune de lucru a UE privind schimbul de informații vamale între statele membre ale UE și țările vecine. Scopul acestui eveniment a fost examinarea mecanismului de schimb de informații cu țările vecine, în special, cu Ucraina și România. În 2012, au avut loc două reuniuni ale grupului de lucru privind punerea în aplicare a cadrului strategic. Pe această bază, Moldova beneficiază de experiența bogată a unor state membre ale UE în procesul său de ajustare a practicilor și a legislației sale la standardele UE. Dl VIERU a subliniat crearea unei legături mai puternice cu Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), care este renumit pentru contribuția sa la combaterea fraudelor. Experiența a cinci state membre ale UE, în special Germania, Lituania, Polonia, Regatul Unit și România, a fost preluată de către administrația vamală a Republicii Moldova. Dl VIERU a subliniat, de asemenea, rolul Misiunii de asistență la frontieră a Uniunii Europene (EUBAM) pentru Moldova și Ucraina în aplicarea standardelor UE în domeniul său de expertiză. El a observat că protejarea concurenței nu este în atenția Parlamentului Moldovei. Din acest motiv, aplicarea Legii nr. 183 privind concurența și a Legii nr. 139 privind ajutorul de stat, ambele din 2012, au fost parțial blocate, din cauza lipsei unor norme de aplicare, necesare pentru executarea legilor respective. În ceea ce privește aceste două subiecte, situația va fi deblocată numai dacă Parlamentul elaborează noi acte juridice care să fie adoptate. Dl VIERU a adăugat că, într-o măsură mai generală, guvernul a adoptat

aproximativ 23 de astfel de norme de aplicare pentru toate legile. Normele de aplicare au fost finalizate, iar actele juridice secundare au fost elaborate și adoptate de către guvern.

(iii) drepturile omului, drepturile și libertățile civile

DI CIOBANU a declarat că, în domeniul drepturilor omului, eforturile Moldovei s-au îndreptat către punerea în aplicare a angajamentelor asumate față de instituțiile europene și organismele internaționale. Principala sarcină a modernizării domeniului constă în aplicarea legii și asigurarea respectării drepturilor omului. Cei doi piloni de bază au legătură cu respectarea drepturilor omului în domeniul sistemului judiciar. Viitoarea reformă a sistemului judiciar și ultima modificare a Codului penal din martie 2013 ar trebui să ia în considerare aceste aspecte. DI CIOBANU a anunțat că procesul judiciar de anchetare va fi mai eficient pentru a se garanta drepturile omului și siguranța fiecărei persoane și pentru a se asigura un nivel exact de sancțiuni. Unele acte juridice au fost modificate pentru a clarifica rolul și competențele autorităților penale și de anchetare. Legile privind procesul de anchetare au fost adoptate în martie 2013. DI CIOBANU a declarat că sistemul de asistență juridică oferit de stat a fost, de asemenea, consolidat prin modificarea legii corespunzătoare din 2006. Funcționarea sistemului administrativ a fost schimbat pentru a oferi o asistență juridică adecvată. O nouă lege nr. 155 a fost adoptată pentru a se completa Codul de procedură civilă.

(iv) libertatea și responsabilitatea mass-mediei

DI CIOBANU a anunțat că Consiliul Audiovizual al Moldovei a cooperat cu reprezentanții ai instituțiilor europene, cu reprezentanții ai UE relevanți pentru drepturile omului și cu Consiliul Europei în domeniul libertății mass-mediei. Autoritățile din Moldova au cooperat, de asemenea, cu programul ONU pentru dezvoltarea națiunilor, cu societatea civilă și cu anumite asociații din domeniul audiovizual. Noi planuri de acțiune pot fi pregătite în domeniul respectiv. Unele progrese au fost observate de către organizația Freedom House, care a declarat că Moldova este parțial liberă. În ceea ce privește libertatea mass-mediei, Moldova a urcat pe locul nr. 55 pe lista din raportul organizației „Reporteri fără frontiere”. Consiliul Audiovizual a eliberat 20 de licențe de radiodifuziune, facilitând crearea de noi posturi de radio și de televiziune, care acoperă nevoile de informare ale societății în ceea ce privește educația și cultura. Monitorizarea de către Consiliul Audiovizual a posturilor publice de televiziune a avut ca rezultat creșterea acoperirii activității opoziției. Au fost monitorizați 53 de radiodifuzori, dintre care 25 sunt posturi de televiziune, și s-au aplicat 174 de sancțiuni. DI CIOBANU a confirmat că monitorizarea este constantă și a anunțat că a fost lansată o inițiativă, cu o sursă în mână înainte, pentru a crește controlul asupra radiodifuzorilor din Moldova. Au fost identificate în acest sens patru articole din Codul audiovizual.

(c) Reforme ale administrației publice, sistemului judiciar, poliției și măsurilor împotriva corupției și a criminalității organizate

DI BRA OVSCHI a observat că, datorită sprijinului financiar al UE, a început punerea în aplicare a reformelor sistemului judiciar, iar reforma din cadrul administrației locale

poate fi realizat prin adoptarea strategiei de descentralizare la 5 aprilie 2012. Strategia națională conține mecanisme care trebuie utilizate, sarcini și obiective pe termen scurt și mediu pentru a se asigura autonomia la nivel local, în conformitate cu practicile statelor membre ale UE. Toți membrii Comisiei pentru administrație publică a Moldovei, inclusiv dl BRAȘOVȘCHI, au o îndelungată experiență în administrația publică la nivel local și sprijin procesele de descentralizare. Au fost adoptate mai multe legi privind administrația la nivel local și finanțele publice. Importanta lege nr. 370 privind trenurile care schimb destinația terenurilor va fi adresată Curții Constituționale spre a fi adoptat. În această privință, dl BRAȘOVȘCHI a informat că, anterior, 50 % dintre fondurile publice se duceau la stat, iar cealaltă jumătate la administrația locală. El a declarat că 100 % din fondurile publice trebuie destinate administrației locale. Legile privind achizițiile publice și combaterea fraudelor probabil vor sprijini în continuare primăria în stabilirea de obiective și în implementarea guvernării locale. Comisia pentru descentralizare va continua să abordeze legea privind finanțele publice la nivel local, atât timp cât rămân probleme, inclusiv procesul lung de alocare a banilor către administrația locală și primăria. O altă problemă este capacitatea administrativă insuficientă: numai 1 500 de persoane lucrează în 270 de primării. Obiectivul Comisiei pentru administrație publică este de a finaliza proiectele de legi deja menționate.

Dl BRAȘOVȘCHI a menționat, de asemenea, că la 25 noiembrie 2011 Parlamentul Moldovei a adoptat o strategie de reformare a întregului sistem judiciar pentru perioada 2011-2016, incluzând șapte capitole privind dreptul penal, accesul la justiție, executarea hotărârilor, integritatea sistemului judiciar, rolul sistemului judiciar în economie, o bună coordonare a sistemului judiciar. Pe parcursul primei etape de punere în aplicare a strategiei, au apărut noi probleme: materiale și personal insuficiente și întârzieri. Printre realizările din 2012 se numără legea de modificare a unor acte juridice care țin de funcționarea sistemului judiciar și de legea privind selecția și evaluarea performanței și a carierelor judecătorilor. Principala realizare a fost integrarea anchetei penale care asigură siguranța fiecărei persoane și reduce criminalitatea. O lege importantă privind prevenirea criminalității organizate se ocupă de reforma Centrului Național Anticorupție. Întrucât toate eforturile au fost asumate la nivel internațional, toate acțiunile din acest context vor fi monitorizate. Dl BRAȘOVȘCHI a oferit asigurări că Moldova va depune eforturi suplimentare pentru a realiza reforma sistemului judiciar prin promovarea unei politici consecvente.

Dna MACOVEI a subliniat că mai important decât adoptarea este punerea în aplicare a legilor în Moldova și că instituțiile europene și Parlamentul European așteaptă rezultate. Ea a solicitat punerea în aplicare a legislației anticorupție și modificări privind Centrul Național Anticorupție și autoritățile responsabile cu supravegherea sa.

Dl BRAȘOVȘCHI a specificat că fostul Centru Național pentru combaterea corupției și criminalității a fost reformat și a devenit Centrul Național Anticorupție. Acesta răspunde în fața parlamentului, dar în urma modificărilor legislative recente, răspunde guvernului în materie de anticorupție. Autoritatea sa de control este prim-ministrul. Reforma centrului, care a durat ceva timp, a avut la bază experiența mai multor state. Transferul de responsabilitate de la parlament la prim-ministru a fost un semn că

majoritatea din Moldova a abordat problema pentru a se asigura o luptă calitativă împotriva corupției.

Dna MACOVEI i-a exprimat opinia că, în cadrul unui astfel de organism, persoanele fizice trebuie să fie pe deplin responsabile pentru activitățile lor și să răspundă pentru eșecurile și succesele.

(d) Evoluții politice în domeniul protecției sociale, al pensiilor și al combaterii sărăciei și a excluziunii sociale

DI PLEȘCA a informat că ultimele alegeri au fost guvernate de sloganul „Moldova fără sărăcie”, care a fost în mod constant urmat de guvernul condus de Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Una dintre realizări este punerea în aplicare și respectarea angajamentelor în conformitate cu Convenția internațională privind etichetele în ceea ce privește protecția etichetelor. La 10 iulie 2008 a fost adoptată o lege privind siguranța la locul de muncă, care promovează metode de evitare a riscurilor. Au fost adoptate cinci decizii guvernamentale pentru a pune în aplicare legislația, iar 10 legi noi sunt în curs de elaborare. În domeniul ocupării forței de muncă, care se află sub supravegherea guvernului, a fost creat un nou mecanism de corelare a competențelor angajaților cu nevoile pieței. Persoanele fără loc de muncă pot beneficia de protecție socială suplimentară.

DI PLEȘCA a informat că în domeniul migrației lucrătorilor, noi mecanisme vizează un control mai eficient al fluxurilor de migrație. Prin punerea în aplicare a planului de acțiune pregătit în această privință de Moldova și UE, legislația din acest domeniu va fi aliniată la standardele europene. DI PLEȘCA a informat cu privire la proiectul-pilot pentru punerea în aplicare a Acordului internațional privind mobilitatea forței de muncă între Italia și Republica Moldova. De asemenea, el a subliniat că Ministerul Muncii este un partener activ în ceea ce privește realizarea obiectivelor programului privind o mai bună calificare a forței de muncă și sprijinirea parteneriatelor dintre Moldova și UE.

DI PLEȘCA a observat efectele negative ale migrației asupra minorilor și a femeilor. Ca răspuns, el a sugerat că ar trebui stimulat comportamentul antreprenorial al cetățenilor moldoveni. Pentru a se consolida capacitatea de gestionare a migrației din Moldova, în iunie 2013, a fost lansat un proiect de consolidare a cooperării cu Suedia și alte state membre ale UE. În domeniul securității sociale, au fost semnate opt acorduri de cooperare între Moldova și Bulgaria, Portugalia, România, Luxemburg și Austria. Un nou acord urmează să fie semnat în domeniul securității în muncă cu Ungaria și Lituania. Protecția familiilor și a minorilor este unul dintre obiectivele din strategia Ministerului Muncii până în 2020. Noile legi vor fi însoțite de noi atribuții, de proceduri diferite și de o uniformizare la nivel național a sistemului de protecție. Potrivit unui studiu privind situația copiilor din Moldova, în acest domeniu lucrează peste 1 100 de asistenți pentru îngrijirea copiilor. DI PLEȘCA a menționat, de asemenea, linia telefonică de urgență pentru copii și eforturile depuse în combaterea violenței împotriva copiilor.

Dna MACOVEI a încheiat prima sesiune de lucru a reuniunii CPC, regretând faptul că unii membri moldoveni au pierdut reuniunea, deși timpul pentru întrebări și răspunsuri de-abia sosisse. Ea a reamintit participanților termenele-limită pentru depunerea amendamentelor pentru recomandări. Ea a propus discutarea propunerilor de modificare în timpul cîine și a încheiat prima sesiune.

* * *

Marti, 18 iunie 2013, 9.15 - 11.15

Copreședintele, dl HADÂRC , a deschis cea de-a doua sesiune de lucru a reuniunii CPC UE-Moldova și i-a salutat pe dl WIEGAND, director al SEAE, și Excelența Sa, dl CARAS, ambasador al Republicii Moldova la UE.

Dna UPAC a solicitat un acord comun privind posibilitatea de a participa la discuțiile CPC pentru a se evita situația din ziua precedentă pe care a considerat-o scandalosă , din cauza atitudinii președintei delegației PE.

5. Evoluția negocierilor în formatul „5+2” privind o soluționare pașnică a conflictului transnistrean

Dl WIEGAND a mulțumit pentru a doua șansă de a lua cuvântul în cadrul celei de-a 17-a reuniuni a CPC UE-Moldova, de data aceasta în calitate de reprezentant al UE în procesul de negociere în format „5+2”. El a fost mulțumit de rezultatele activității din 2012, în special după șase ani fără progrese. Dezbaterile au fost începute din nou și au fost depuse multe eforturi de către Înaltul Reprezentant al UE, Ashton, de către ministrul rus al afacerilor externe și de către alți participanți. În aprilie 2012, a fost încheiat un acord la Viena privind principiile și domeniul de aplicare al negocierilor, care identifică trei componente. Spiritul procesului a fost reflectat și în cadrul unei declarații ministeriale constructive, prima începând cu 2003, a OSCE din decembrie 2012 de la Dublin. De la acea dată , dezbaterile au fost pline de controverse și nu au depășit componenta 1 privind aspecte de ordin economic și social și componenta 2 privind aspecte legate de aplicarea legii. Componenta 3, dedicată securității și soluționării conflictelor, nu a fost dezbătută.

Deși formatul „5+2” a fost creat pentru a lucra la soluționarea conflictului, dl WIEGAND a fost dezamăgit de lipsa unor progrese substanțiale în cadrul procesului și de pozițiile adoptate de reprezentanții Federației Ruse și ai Transnistriei. Dl WIEGAND a îndemnat la examinarea unor aspecte mai vaste pentru a se ajunge mai aproape de soluționare. El a criticat atitudinea reprezentanților Moldovei care nu a fost mereu favorabilă și a fost mai degrabă defensivă decât constructivă . UE a observat că procesul nu a furnizat rezultatele necesare pentru o soluționare generală. Cu toate acestea, în ultimii ani au fost obținute rezultate vizibile între liderii Moldovei și liderii regiunii Transnistria. Dl WIEGAND nu a fost mulțumit de reuniunea în formatul „5+2” de la Odessa, care a avut loc în ciuda multor așteptări, deoarece prima jumătate din zi a fost folosită numai pentru hotărârea includerii pe ordinea de zi a unor aspecte legate de

securitate și soluționare. Președintele în exercițiu a respins propunerea de a lucra pe viitor în conformitate cu ordinea de zi convenit anterior, întrucât toate subiectele ar trebui supuse dezbaterii. Ca urmare a rezistenței autorităților ruse și transnistrene, numai aspectul legat de protecția civilă pentru a se crea un sistem de urgență de ambele părți a fost dezbătut, dar a fost în final respins. Dl WIEGAND a amintit că acest conflict a debutat la începutul anilor 1990 și nu este încă soluționat. El a observat că autoritățile ruse și transnistrene se opun includerii evenimentelor recente în dezbateri, argumentând că orașul Bender se află sub supravegherea Transnistriei. El a menționat situația inacceptabilă din Bender, unde polițiștii moldoveni nu își mai pot folosi uniformele și unde deținuții moldoveni sunt privați de alimente și energie. O situație dificilă este observată și în suburbiile localității Varnița.

Dl WIEGAND a concluzionat că, în fond, nu s-au realizat foarte multe, cu excepția deciziei privind protocolul de eliminare a sistemelor de telecabine de peste fluviul Nistru. Un alt rezultat pozitiv, există un acord de a se continua eliminarea deeurilor radioactive de pe teritoriul regiunii Transnistria cu asistență financiară și tehnică din partea OSCE. În cadrul procesului de liberalizare a vizelor, s-au deschis nouă puncte de înregistrare ale Biroului pentru migrație la linia de demarcație administrativă. Dl WIEGAND a considerat că Moldova a fost exonerată de acuzațiile de împiedicare a liberei circulații și șederii titularilor de pașapoarte transnistrene, rusești și ucrainene. Dezbaterile suplimentare cu experții vor continua, acordându-se o atenție deosebită liberei circulații și șederii rezidenților ucraineni și ruși în Moldova. Acest aspect va fi abordat în reuniuni consulare tripartite, care includ Rusia și Ucraina. Dl WIEGAND regretă că nu a fost posibil încheierea Protocolului privind libera circulație, care ar fi reprezentat un progres pozitiv. El speră să existe rezultate pozitive ca urmare a propunerilor formulate de misiunea experților UE în Moldova.

Dl WIEGAND a subliniat că era necesar acest progres, întrucât este vizat interesul cetățenilor. Pe ordinea de zi au existat și aspecte de ordin economic, bancar și umanitar și legate de aplicarea legii și de educație. Acestea nu au putut fi dezbătute deoarece ar exista un dezacord fundamental privind spațiul economic unic. Următoarea reuniune privind aceste subiecte va fi găzduită de Ministerul Afacerilor Externe al Austriei, la Viena, 16-17 iulie 2013. Președintele ucrainean a sugerat ca o zi din reuniune să fie organizată cu ușile închise la Institutul Internațional de Pace pentru a se compara diferite procese de soluționare. Propunerea a fost respinsă de către autoritățile transnistrene, deoarece formatul secret nu este acceptabil, pentru că nu corespunde politicii consecutive privind procesul de negociere.

Dl WIEGAND s-a declarat îngrijorat de creșterea tensiunilor pe teren, generate de regulă de partea transnistreană, după un început pragmatic promițător al liderului transnistrean, dl Shevchuk, cu un an în urmă. Legea transnistreană privind frontiera de stat, promulgată recent, nu a facilitat procesul. Dl WIEGAND a oferit asigurări că sunt permanente contactele cu președintele în exercițiu ucrainean și cu Statele Unite pentru a se emite declarații fundamentale. La începutul săptămânii, s-a desfășurat o primă dezbateri la Consiliul Permanent al OSCE. El a confirmat, de asemenea, interesul perceput față de soluționarea conflictului în cadrul camerelor de comerț, al societății civile sau al autorităților din Moldova. Obiectivul principal este de a se face complet

accesibile populației transnistrene beneficiile aduse de deschiderea către asociere și integrare economică. Situația socială și economică ar trebui să se îmbunătățească datorită acordului de liber schimb complex și cuprinzător, de asemenea, ar trebui să devină accesibile vizele pentru cetățenii moldoveni din regiunea Transnistria, iar divizarea țării ar trebui eliminată. Dl WIEGAND a declarat că a venit momentul să se prezente o politică clară și o viziune pe termen lung privind reintegrarea populației din regiunea Transnistria.

Dl WIEGAND a declarat că speră că o soluționare efectivă poate fi posibilă prin stabilirea unor principii și a unor măsuri de bază și prin progresul procesului. În trecut, tot mai multe fonduri au fost puse la dispoziție pentru măsuri de consolidare a încrederii disponibile pentru populația ambelor părți: în 2009 – 2 milioane de euro, în 2011 – 12 milioane de euro, în 2012 – 28 milioane. Dl WIEGAND a salutat utilitatea euro-obligațiunii din domeniul gestionării traficului de la Chișinău la Tiraspol și la Odessa, în ceea ce privește aspectele legate de gestionarea frontierelor și aspectele vamale.

Excelența Sa, dl CARAS, a anunțat că a participat la o dezbatere privind problema transnistreană între purtătorul de cuvânt Cormann și dl Elmar Brok, președintele Comisiei pentru afaceri externe a Parlamentului European. Excelența Sa, dl CARAS, a insistat asupra perspectivei Moldovei privind procesul, care s-a schimbat comparativ cu anul anterior. El a afirmat un optimism moderat față de schimbarea guvernării din regiunea Transnistria și regretă că procesul de soluționare stagnează și nu dă rezultatele preconizate. Din perspectiva Chișinăului, filosofia negocierilor ar trebui schimbată de la rezolvarea unor aspecte tehnice separate, la oferirea unei perspective strategice procesului de soluționare. Actorii internaționali și participanții la formatul „5+2” ar trebui să aibă o singură agendă politică privind o soluționare completă. În această privință, o astfel de evaluare a fost formulată de președintele Herman van Rompuy la Summitul UE-Rusia din Ekaterinburg. O soluționare completă a conflictului transnistrean ar trebui să includă definirea unor principii de bază. Excelența Sa, dl CARAS, a fost de acord cu observațiile dlui WIEGAND privind runda de la Odessa care a demonstrat că procesul de soluționare se află într-o etapă dificilă, din cauza refuzului delegației rusești și al celei transnistrene de a discuta aspecte legate de zonele politice și de securitate din componenta 3. Excelența Sa, dl CARAS, regretă că dezbaterile din formatul „5+2” sunt încă axate pe aspecte de ordin economic și social și are îndoieli cu privire la intențiile actorilor în acest sens. Pe viitor, trebuie pregătit fondul pentru a se dezbate chestiuni politice, iar principii și elemente generale trebuie dezbătute ca bază a viitoarei soluționări și a viziunii pe termen lung a reintegrării țării.

Excelența Sa, dl CARAS, este îngrijorat de acumularea de forțe militare din regiunea Transnistria de către Rusia, fără consimțământul autorităților locale. Cu toate acestea, salută faptul că conflictul transnistrean în relațiile dintre UE și Rusia este menținut ca subiect de prioritate. Excelența Sa, dl CARAS, a invitat colegii ruși să deschidă componenta 3 și să oprească furnizarea de echipamente militare în regiune. Situația de la punctele de control al migrației ar trebui, de asemenea, îmbunătățită la nivel administrativ, ca parte integrantă a planului de acțiune pentru liberalizarea vizelor. Excelența Sa, dl CARAS, a declarat că va aprecia, de asemenea, expertiza UE privind un format funcțional pentru transportul vizitatorilor străini către regiunea Transnistria.

Referindu-se la declarația dlui WIEGAND privind situația din zona de securitate, în special adoptarea unei legi privind frontiera de stat, introducerea unor unități suplimentare de menținere a păcii în Varnița, încercările de a institui puncte de control neautorizate unilaterale în Varnița și interzicerea polițiștilor din Moldova de a-și purta uniformele, Excelența Sa, dl CARAS, a recomandat îmbunătățirea atmosferei generale de încredere.

Excelența Sa, dl CARAS, a apreciat explicațiile dlui DEVIGNE privind participarea regiunii Transnistria la acordul de liber schimb complex și cuprinzător și eventualele sale beneficii și consecințe. El a salutat sprijinul financiar european acordat măsurilor de consolidare a încrederii care dau rezultate pozitive pe teren.

6. Cooperarea regională – Relațiile Moldovei cu vecinii săi și cu Federația Rusă și din cadrul Parteneriatului Estic

Dl CIOBANU a anunțat că dialogul cu Rusia se bazează pe aspecte pragmatice și pe respectarea intereselor reciproce. În acest sens, au fost organizate mai multe reuniuni la nivel înalt ale prim-miniștrilor și ale miniștrilor, cu organisme decidente și cu președintele Dumei de Stat. Mai multe runde de dezbateri au avut loc între miniștrii afacerilor externe. Au existat aspecte pozitive vizibile ale cooperării economice, precum deschiderea celor patru puncte de trecere a frontierei pentru producătorii agricoli.

Dl CIOBANU a declarat că ar trebui eliminate toate barierele din cadrul relațiilor economice și comerciale din țară pentru a se facilita exporturile de produse agricole către Rusia. Aceste aspecte au fost discutate, de asemenea, la Forumul Moldova-Rusia-Ucraina și la nivelul ministerelor agriculturii. Volumul schimburilor comerciale și al exporturilor a crescut. Bilanțul comercial este încă negativ, totuși deficitul s-a redus. Există mai multe probleme în domeniul energiei care sunt abordate în cadrul unui proces de negociere. Dl CIOBANU a anunțat semnarea, în viitorul apropiat, a unui acord interguvernamental privind cooperarea în domeniul energiei și a unui nou contract pentru transportul gazelor în Moldova. În acest sens, a fost elaborată o nouă metodologie, iar la fel ar trebui să se procedeze cu mecanismul de cooperare cu regiunea Transnistria. Dl CIOBANU a confirmat că o poziție foarte înaltă îi revine cooperării umanitare, desfășurându-se evenimente culturale în Moldova și în Rusia. Interesul Moldovei este de se semna un acord cu Rusia privind migrația forței de muncă.

Dl PLEȘCA a anunțat că relațiile dintre Moldova și Ucraina sunt critice, întrucât Ucraina este cea mai mare țară vecină cu Moldova și un partener economic și politic important. El a subliniat că Ucraina a deținut președinția OSCE în 2013 și că a participat la negocieri în formatul „5+2” la un nivel foarte important privind soluționarea conflictului transnistrean. Dl PLEȘCA a anunțat că dialogul dintre Moldova și Ucraina a intrat într-o nouă etapă care permite o dezbatere cu privire la deschiderea unor relații de prietenie între cele două țări. Au fost efectuate în Ucraina două vizite de către fostul prim-ministru Filat, fostul purtător de cuvânt Lupu și președintele Timofti, iar președintele Ucrainei a efectuat o vizită în Moldova. În 2012, ambele țări au acționat în comun pentru a consolida interacțiunile între poliția de

frontier și personalul administrațiilor vamale. Cinci ani de activitate a Comisiei interguvernamentale pentru cooperare economic și privind soluționarea chestiunilor legate de delimitarea frontierei au avut ca rezultat asigurarea unui mediu corespunzător de-a lungul fluviului Nistru. Dl PLEȘCA a anunțat, de asemenea, că frontiera de stat este în prezent delimitată și există un control comun asupra punctelor de trecere a frontierei Moldovei și Ucrainei de la Kriva, Mamaliga și Palanca. A fost semnat un program interguvernamental pentru dezvoltarea durabilă de-a lungul fluviului Nistru. De asemenea, a existat o vastă cooperare în domeniul culturii, cu o prezență importantă a culturii ucrainene în Moldova.

Dl VIERU a subliniat că dialogul bilateral Moldova-România din 2012 a fost foarte dinamic și s-a materializat într-o serie de reuniuni la nivel înalt, și anume, o reuniune comună a guvernelor la Iași și două comisii interparlamentare și interguvernamentale pentru a se discuta aspecte de interes comun. S-au desfășurat mai multe vizite ale unor miniștri români la Chișinău, de exemplu, vizita ministrului delegat pentru diaspora.

Dl VIERU a accentuat importanța legăturilor și tronsoanelor rețelei de gaze dintre Iași și Chișinău, pentru care au fost alocate 9 miliarde de euro din bugetul de stat al Moldovei. Pe lângă proiectul privind legătura la rețeaua de energie, acestea au fost două obiective strategice care trebuiau îndeplinite până la sfârșitul anului 2013. Schimburile comerciale bilaterale în valoare de 1 miliard de dolari dintre Moldova și România au crescut cu 2-4 % pentru diferite sectoare. În 2012, a existat o creștere generală de 1 % a relațiilor comerciale. Dl VIERU consideră că este important să se ratifice tratatul frontalier care este în curs de pregătire de către miniștrii afacerilor externe din Moldova și România.

Dl PETCOV a comentat cu privire la observațiile dlui WIEGAND referitoare la soluționarea conflictului transnistrean și a criticat comunicarea insuficientă din partea Comisiei Europene. El s-a referit la anunțul său privind valoarea asistenței care depășește 40 de milioane de euro și care a fost alocată pentru consolidarea încrederii. Dl PETCOV l-a întrebat pe dl WIEGAND dacă Guvernul Moldovei și-a atins obiectivele, întrucât puținii membri ai Parlamentului Moldovei prezenți la reuniunea CPC s-au confruntat cu restricții de călătorie pe cealaltă parte a fluviului Nistru. Aceste restricții privesc drepturile fundamentale ale anumitor politicieni, ca și cum nu le mai amintim pe cele ale cetățenilor obișnuiți. Dl PETCOV a clarificat problema pavilioanelor de la Varnița, informând că izolarea lor, cu o lună în urmă, a fost efectuată de către o societate din Chișinău deținută de un politician. De asemenea, el a întrebat dacă autoritățile din Tiraspol se așteaptă efectiv să fie instalate aceste puncte de trecere a frontierei. Dl PETCOV a menționat că persoanele de pe malul stâng al fluviului Nistru sunt percepute ca cetățeni mai puțin importanți. În opinia sa, nu s-a înregistrat niciun progres, cu excepția rezultatelor diplomației în domeniul fotbalului dintre dl Shevchuk și dl Filat din ultimul an. De asemenea, el a mai menționat faptul că se pierde mult timp cu negocierile. Dl PETCOV este îngrijorat de creșterea contrabandei dintre cele două maluri ale fluviului Nistru. Nu s-a înregistrat niciun progres în domeniul liberei circulații sau al libertății de circulație, întrucât podul din localitatea Gura Bîcului, care a fost reparat cu asistență din partea UE în 1998, nu poate fi încă utilizat. Dl PETCOV a întrebat dacă vor exista noi limite în ceea ce privește traversarea fluviului Nistru, ca urmare a punerii în aplicare a normelor impuse de acordul de liber schimb complex și cuprinzător de un acord privind libera circulație între UE și Moldova.

DI WIEGAND a apreciat combinația de observații politice și de întrebări a dlui PETCOV. El nu avea cunoștință de restricții specifice de călătorie pentru parlamentarii din Moldova în regiunea Transnistria și a declarat cu regret că există o astfel de situație. Nu ar trebui să existe astfel de restricții de călătorie pentru niciun cetățean, în special pe parcursul procesului de reintegrare. Cu toate acestea, dl WIEGAND a formulat observații potrivit cărora, comparativ cu orice alte situații de conflict, aceasta este mult mai fluentă, deoarece permite mai multe legături, inclusiv afaceri. Dl WIEGAND nu a formulat nicio observație privind construirea pavilioanelor de la Varnița, întrucât nu dispunea de nicio informație în acest sens. El a declarat că administrația pentru migrație din Moldova nu este responsabilă pentru posturile de control la frontieră și nu se cuvine să se discute despre frontiera dintre Republica Moldova și regiunea Transnistria, întrucât aceasta din urmă face parte din Republica Moldova. Moldova nu deține controlul fluxurilor de migrație în țară, deoarece nu are posturi de control la frontieră, la linia de frontieră dintre regiunea Transnistria și Ucraina. Dl WIEGAND speră că acest aspect va fi abordat și că se va ajunge la o înțelegere comună între Ucraina și Moldova prin dezbateri mai aprofundate. El a declarat că este necesar ca UE să cunoască pe deplin ceea ce se întâmplă la frontierele externe. Dl WIEGAND a subliniat importanța unităților mobile, în număr de patru și în curând șase, pentru evaluarea fluxurilor de migrație. El a subliniat că nu va exista niciun fel de discriminare în ceea ce privește libera circulație a cetățenilor care sunt titulari ai unor pașapoarte ucrainene sau rusești în regiunea Transnistria. Dl WIEGAND a confirmat că posibilitatea de a beneficia de circulația fără viză va fi disponibilă cetățenilor moldoveni care sunt titulari ai unor pașapoarte moldovenești cu elemente biometrice. În ceea ce privește podul din localitatea Gura Bîcului, care a primit o finanțare de 10 milioane de euro în 1998, acesta este încă închis din cauza lipsei de voință politică a celor două părți. La momentul respectiv, numai pietonii puteau folosi podul, dar nu autovehiculele. Dl WIEGAND consideră că se poate ajunge la un acord chiar la următoarea rundă de negocieri în formatul „5+2”, cu voință politică din ambele părți. El are cunoștință de contrabanda din respectiva parte a Europei și, din acest motiv, EUBAM colaborează cu poliția de frontieră și cu autoritățile vamale. El este convins că trebuie depuse mai multe eforturi în Moldova, Ucraina și regiunea Transnistria pentru a se progresa în ceea ce privește aceste aspecte.

Dna ȘUPAC a formulat o observație cu privire la problema transnistreană din perspectiva umanitară. Ea a fost de acord că sunt necesare măsuri de consolidare a încrederii în cadrul procesului de reintegrare. Trebuie să se conștientizeze mai multe probleme existente pe malul drept al fluviului Nistru care influențează procesul: politicile de limitare a drepturilor minorităților naționale din Moldova, inclusiv legislația și restricțiile privind utilizarea limbii materne a cetățenilor și primirea de informații în limba rusă, care este o limbă internațională, și încălcarea dreptului de a alege limba de învățare. Dna ȘUPAC a criticat decizia oficială a ministerului învățământului din Moldova adoptată în martie 2012, privind reintroducerea orelor de istorie a României în școli. Ea a denunțat istoria care a fost falsificată și care îl prezintă pe fostul dictator Antonescu ca un erou și nu menționează holocaustul comis în Basarabia și în regiunea Transnistria. Ea critică, de asemenea, înregistrarea oficială de către Ministerul Justiției a unor organizații ale căror obiectiv principal este reunificarea

Moldovei cu România. Dna ȘUPAC a menționat că studenții de pe malul drept al fluviului Nistru care studiază la Chișinău sunt conștienți de problemă și sunt pregătiți să discute. Ea a declarat că, în acest context, nu se poate vorbi despre rezultate pozitive ale mersurilor de consolidare a încrederii. Cu toate acestea, ea a recunoscut toate eforturile depuse de UE și de dl WIEGAND personal. Ea a declarat că, fără a lua în considerare aspectele de ordin umanitar și ideologic, negocierile ar fi o pierdere de timp și a încheiat prin îndemnul de a se căuta un acord comun între cele două maluri ale fluviului Nistru.

În opinia dlui PETCOV, membrii ar trebui să ia act de o problemă care a fost abordat pe parcursul reuniunii pregătitoare pentru cea de-a 17-a reuniune a CPC UE-Moldova, pe care dl VIERU nu a menționat-o. Aceasta se referă la acordul dintre România și Moldova privind acordarea a 100 de milioane de euro, semnat în aprilie 2010. În conformitate cu acordul, grantul trebuie împărțit în patru tranșe a câte 25 de milioane de euro anual. Autoritățile guvernamentale din Moldova au confirmat că mai puțin de 10 din 100 de milioane au ajuns în Moldova. Dl PETCOV a declarat că, în conformitate cu acordul, fondurile care nu au fost utilizate în perioada menționată la articolul 3 alineatul (1) nu mai pot fi puse la dispoziție. Prin urmare, o parte considerabilă din asistență nu poate fi utilizată. 90 de milioane de euro nu pot fi recuperați de Moldova. Moldova este vinovată că nu a prezentat proiecte care să atragă fonduri. Dl PETCOV a întrebat dacă mai există o altă posibilitate de a se beneficia de grant, întrucât acordul nu a fost revizuit ulterior. Dl PETCOV a menționat, de asemenea, aspectul legal de gazoductul Iași-Ungheni. El a informat că o asistență UE cu o valoare considerabilă de peste 38 de milioane de euro a fost gestionată de România în acest sens. Declarațiile optimiste că lucrările vor începe la 27 august 2013 nu au fost confirmate de România. În plus, terenurile pe care le vor traversa conductele pe teritoriul României nu sunt gestionate de stat, ci de mici proprietari care nu au fost de acord încă cu construirea gazoductului. Dl PETCOV a regretat că nu a putut avea și opinia dlui VIERU care a fost absent la acea oră a reuniunii. De asemenea, el dorește să afle și poziția autorităților europene în această privință.

Dl HADÂRCĂ a informat că, cu o săptămână înainte, miniștrii economiei din România și Moldova au semnat un acord privind construcția conductei, care ar trebui să înceapă în august 2013. El este sigur că proiectul se va finaliza cu succes. În ceea ce privește grantul menționat, un sfert din sumă a fost folosită pentru a rezolva consecințele inundațiilor.

În ceea ce privește problema transnistreană, dl HADÂRCĂ speră că în cele din urmă va fi soluționat conflictul care durează de 20 de ani. El a informat că parlamentarii ruși nu au nicio restricție de călătorie către Tiraspol. Dl HADÂRCĂ a confirmat deschiderea săcilor de comunicare și înțelegere între cele două maluri ale fluviului Nistru. Legăturile economice existente între cetățenii care locuiesc pe malul drept și pe cel stâng ar putea duce la o situație de bunăstare. Dl HADÂRCĂ împărtășește îngrijorarea privind deciziile unilaterale adoptate de autoritățile de la Tiraspol, în ciuda unor acorduri la care s-a ajuns în cadrul negocierilor în formatul „5+2”. El speră că viitoarea reuniune în formatul „5+2” de la Viena va avea mai mult succes.

7. Adoptarea Regulamentului de procedur al Comisiei parlamentare de cooperare UE-Moldova

Dna MACOVEI a informat c proiectul de decizie privind adoptarea Regulamentului de procedur al CPC UE-Moldova a fost distribuit membrilor anterior celei de-a 17-a reuniuni a CPC. Ea a recomandat exprimarea voturilor pentru adoptarea formal a regulamentului, care va intra în vigoare în ziua respectiv .

Dna ŽDANOKA a anunțat că toate modificările la Regulamentul de procedură depuse de ea, care prevedeau o abordare colectiv a Regulamentului de procedur , implicând vicepreședinții atât timp cât ei prezidează, au fost respinse și, prin urmare, ea va vota împotriva adopt rii.

Dna MACOVEI a reamintit c nu a fost adoptat niciun regulamentul de procedur în mod formal de la începutul CPC. Prima aprobare a Regulamentului de procedur a avut loc la cea de-a 16-a reuniune CPC UE-Moldova, în octombrie 2012, la Chi in u.

DI HADÂRC a confirmat c Parlamentul Moldovei a parcurs toate etapele necesare i ar trebui s aib loc adoptarea formal , dac nu exist nicio obiecție.

Dna MACOVEI a declarat c obiecțiile vor fi reflectate în voturi, întrucât Regulamentul de procedur a fost deja aprobat, astfel cum s-a notat în procesul-verbal al celei de-a 16-a reuniuni CPC UE-Moldova, aprobat cu o zi înainte.

Dna UPAC a reamintit c , înainte de reuniunea din octombrie de la Chi in u, au existat mai multe modific ri la Regulamentul de procedur privind articolul 14. Ea a indicat articolul 14 primul punct din versiunea actual , în conformitate cu care limbile de lucru ale comisiei parlamentare sunt limba englez i limba român . Acesta contravine articolului 13 din Constituția Republicii Moldova, în conformitate cu care limba oficial a Moldovei este limba moldoveneasc . În modul în care va fi adoptat formal Regulamentul de procedur , ea informeaz liderii UE despre înc lcaarea Constituției Moldovei. De asemenea, a existat o propunere privind articolul 14 referitoare la posibilitatea ca membrii s se adreseze în limba rus , o limb de comunicare intercultural în Republica Moldova. Ea a subliniat c în Moldova nu exist nicio problem în leg tur cu interpretarea. Din aceste motive, în numele partidului s u, dna UPAC i-a exprimat opoziția fermă față de Regulamentul de procedură propus în această form .

Dna MACOVEI a invitat membrii s î i exprime voturile privind adoptarea formal a Regulamentului de procedur aprobat la cea de-a 16-a reuniune a CPC UE-Moldova i avizat de Biroul Parlamentului European la 14 ianuarie 2013.

Regulamentul de procedur a fost adoptat cu 10 voturi pentru i 3 voturi împotriv .

8. Dezbaterea i adoptarea recomand rilor

Dna MACOVEI a invitat participanții să își exprime voturile privind propunerile de amendamente de compromis și cele 44 de amendamente la proiectul de declarație și de recomandări. Anterior votării, toate amendamentele au fost examinate de două delegații la CPC. Adoptarea amendamentelor de compromis și a celor 44 de amendamente depuse în scris a fost supusă majorității voturilor exprimate de cele două componente ale CPC.

Declarația finală și recomandările astfel cum au fost modificate au fost adoptate cu 11 voturi pentru și 3 voturi împotriva .

9. Chestiuni diverse

Niciuna.

10. Data și locul următoarei reuniuni

Dna MACOVEI a declarat că, în contextul progreselor înregistrate în ceea ce privește relațiile UE-Moldova și al perspectivei summitului Parteneriatului Estic de la Vilnius, din noiembrie 2013, o a doua reuniune a CPC din 2013 va avea loc la 28-30 octombrie, la Chișinău. Reuniunea a fost cu obiectul autorizării din partea Parlamentului Moldovei și a Parlamentului European. Toți participanții vor fi informați cu privire la această autorizare, în timp util.

La ora 11.15, dna MACOVEI și dl HADÂRC au închis reuniunea, mulțumind membrilor pentru cooperarea lor productivă .

EU-MOLDOVA PARLIAMENTARY COOPERATION COMMITTEE
17th MEETING
17-18 June 2013
Brussels

LIST OF PARTICIPANTS

Full Members

1. Mrs. Monica Luisa MACOVEI, <i>Chair</i>	EPP	Romania	Conference of Delegation Chairs; Committee on Budgetary Control; Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs; Delegation to the Euronest Parliamentary Assembly
2. Mrs. Tatjana ŽDANOKA, <i>1st Vice-Chair</i>	Greens/EFA	Latvia	Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs; Committee on Petitions; Delegation to the Euronest Parliamentary Assembly
3. Mr Theodor STOLOJAN	EPP	Romania	Delegation for relations with Switzerland and Norway and to the EU-Iceland Joint Parliamentary Committee and the European Economic Area (EEA) Joint Parliamentary Committee; Committee on Economic and Monetary Affairs; Delegation to the Euronest Parliamentary Assembly
4. Mr Tadeusz ZWIEFKA	EPP	Poland	Delegation to the Euronest Parliamentary Assembly; Committee on Legal Affairs
5. Ms Zita GURMAI	S&D	Hungary	Constitutional Affairs; Women's Rights and Gender Equality
6. Ms Minodora CLIVETI	S&D	Romania	Committee on Employment and Social Affairs; Committee on the Environment, Public Health and Food Safety; Delegation to the Euronest Parliamentary Assembly; Delegation to the EU-Armenia, EU- Azerbaijan and EU-Georgia Parliamentary Committee
7. Ryszard CZARNECKI	ECR	Poland	Delegation to the Euronest Parliamentary Assembly; Committee on Budgetary Control; Committee on Regional Development

Substitute Members

8. Mr Arkadiusz BRATKOWSKI	EPP	Poland	Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs; Delegation to the Euronest Parliamentary Assembly; Delegation for relations with the Korean Peninsula;
9. Ms Vasilica D NCIL	S&D	Romania	Committee on Agriculture and Rural Development; Delegation for relations with the Mashreq countries; Delegation to the Euronest Parliamentary Assembly
10. Mr Pawel Robert KOWAL	ECR	Poland	Conference of Delegation Chairs; Committee on Foreign Affairs; Subcommittee on Security and Defence; Delegation to the Euronest Parliamentary Assembly

Occasional Members

11. Mr Iuliu WINKLER	EPP	Romania	
12. Mr Graham WATSON	ALDE/ADLE	United Kingdom	

Secretariat

- 13. Mr Yves MAISONNY, Administrator
- 14. Mr Julien CRAMPES, Administrator
- 15. Ms Beata TURANOVA, Assistant

Political Group Staff

- 16. Ms. Edyta ABRAMOWICZ, EPP
- 17. Mr. Evangelos LEPOURAS, S&D
- 18. Ms Isabelle De CRAYENCOUR, ALDE

Guest Speakers:

- 19. H.E. Mr Eugen CARAS, Ambassador of the Republic of Moldova to the EU,
- 20. Mr Gunnar WIEGAND, Director, EEAS,
- 21. Mr Luc DEVIGNE, Head of Unit, EC-DG TRADE,
- 22. Mr Robertus ROZENBURG, Deputy Head of Unit, EC-DG HOME

LIST
of the delegation of the Parliament of the Republic of Moldova
(PCC EU - Moldova, 17 – 18 June 2013)

Co – Chairman

1. **Mr. HADÂRC Ion** **Parliamentary Faction of Liberal Party**

Deputy Chairmen

2. **Mr. CIOBANU Ghenadie** **Parliamentary Faction of Liberal – Democrat Party**
3. **Ms. UPAC Inna** **Parliamentary Faction of the Party of Communists**

Members

4. **Mr. VIERU Boris** **Parliamentary Faction of Liberal Party**

Alternate members

5. **Mr. PETCOV Alexandr** **Parliamentary Faction of the Party of Communists**
6. **Mr PLE CA Nae-Simion** **Parliamentary Faction of Liberal – Democrat Party**
7. **Mr. BRA OVSCHI** **Parliamentary Faction of Liberal – Democrat Party**
7. **Gheorghe** **Parliamentary Faction of Liberal – Democrat Party**

Secretary of delegation

8. **Mr. BURDELNII Eugeniu** **Head of Interparliamentary Relations Unit, Foreign
Parliamentary Relations Department**